

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bács megyei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik hétfő s ünnepek utáni napok kivételével minden nap.
Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 frt. — Félévre 6 frt. — Negyedévre 3 frt.
Egy hónap 1 frt. 20 kr.
Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

TÁVIRATOK.

A czár halála.

Kharkov, nov. 8. (A „Z. és V.“ eredeti távirata.) Itt előkészületeket tesznek a szegények megvendégelésére Sándor czár temetése alkalmából. Ez ugyanis ősi orosz szokás s a költségeket a czár magánpénztárából fedezi. A vendégség, a halottat vivő gyász kíséret keresztülutazását követő napon lesz. Hétezer ötszáz embert vendégelnek meg az orosz nemzeti ételekkel, sörrel és méhserral.

Az orosz consul a képviselőház elnökénél.

Budapest, nov. 8. (A „Z. és V.“ eredeti távirata.) Az orosz birodalom budapesti főconsula, Basily Sándor, mint értesülünk, ma hivatalos minőségben megjelent a képviselőház elnökénél s köszönetet mondott a képviselőház tegnapi ülésén történt részvétnyilatkozatért.

Tizenkét hadihajó légerőpitése.

London, nov. 8. (A „Z. és V.“ eredeti távirata.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Sanghaiból: Li-Hung-Csang parancsa ellenére, hogy a Peyang-hajóraj hagyja el Port-Arthurt, tizenkét hajó ott maradt. Ezeket most levegőbe kell röpiteni, nehogy a japánok kezébe jussanak.

A német kancellár Münchenben.

Berlin, nov. 8. (A „Z. és V.“ eredeti távirata.) A „Nordd. Allg. Ztg.“ szerint Hohenlohe herceg birodalmi kancellár Strassburgba utaztában, Münchenben a regens herceghez ebédre hivatalos. A birodalmi kancellár 10—12 nap mulva ide visszatér.

Mint a „Nordd. Allg. Ztg.“ értesül, Schönborn - Wiesentheid gróf testőrkapitányt szolgálattételre a külügyi hivatalba rendelték.

Csáky Albin képviselőjelöltsége.

Brezsnóbánya, nov. 8. (A „Z. és V.“ eredeti távirata.) Csáky Albin gróf a breznóbányai kerületben a képviselőjelöltséget elfogadta.

Az ágostai hitv. evang. egyház egyetemes konventje.

(A „Zombor és Vidéke“ eredeti távirata.)

Budapest, nov. 8-án.

A Deák-téri templomban gyülekezett 10 órakor a hazai lutheranus egyház színe-jára, hogy isten segítségét kérje az egyetemes konvent megkezdendő tanácskozásaihoz.

A konventet Prónay Dezső báró nyitotta meg üdvözlő szöveggel. Sajnálattal jelenti, hogy Karsay Sándor püspök gyengélkedése miatt nem jelenhetik meg; az egyházi elnöki székre Zelenka Pál püspököt kért fel.

Sajnosan tapasztalja, hogy nem látja teljes egészében együtt ezen az egyetemes gyűlésen mindazokat, akiket a munkában való részvétel megillet. Ennek okát itt nem keresi, azt főújságosnak tartja. De épp ezért keitős kötelesség hárul a jelenlevőkre, hogy a rájuk váró munkát elvégezhessek. Azt hiszi, hogy most mikor a zsinati törvények a királyi felség által szentesítve vannak, azok a kik mindig külön álláspontot akartak elfoglalni az egyházban, ha fogják látni különállásuk sikertelenségét, a közel jövőben vissza fognak térni az egyházi tevékenység terére. (Élénk éljenzés) Ezzel megnyitja az ülést.

A felügyelői jelentés bemutatása után Samarjya Károly helyére az egyetemes egyházi fő törvényszék tagjává Láng Lajost választották meg, aki mindjárt letette az esküt.

Ezután Trsztyánszky esperes felolvassa a dunáninneni kerület püspökének Baltik Frigyesnek jelentését a turóczi-szentmártoni egyházkerületi közgyűlésről. A közgyűlés pánszláv többsége nem akarta megválasztani a konventbe kiküldendő tagokat, mert a zsinati törvények 23. szakasza értelmében az egyházkerület küldhet a konventbe képviselőket, de az a szakasz nem imperatív természetű, tehát nem muszáj küldeni.

Baltik püspök az egyházkerület egyházi elnöke a törvény ilyen interpretációja ellen tiltakozott, de miután a többség megmaradt álláspontja mellett, ő vérző szívvel kénytelen volt az egyházkerületi közgyűlést berekeszteni. (Élénk éljenzés.)

Fabiny Teofil mély sajnálatát fejezi ki a történet fölött, de azt hiszi, hogy Baltik püspök jelentése olyan világosan adja

elő a történetet, hogy a zsinat csak helyeslését fejezheti ki eljárása fölött. Indítványozza, hogy helyesléssel fogadják el a püspöki jelentést (Élénk éljenzés) s a további eljárást a zsinati törvények értelmében a konventi elnökségre bizzák.

A konvent így értelemben határozott.

Megalakították azután a felebbezési és tanügyi bizottságokat, tudomásul vették a levéltári és könyvtári bizottság jelentéseit.

A Turóc Szent Mártonban felállítandó tót tannyelvű gymnasium kérdéséről a tanügyi bizottság jelentését Győri Elek főjegyző mutatta be. A bizottság mindenek előtt konstatalja, hogy a gymnasium pénzügyi alapjait igazoló iratok nélkülözök az okmány jellegű s két irat kivételével másolt gyűjtő-ívek s aláírás nélküli iratok. Ennek daczára kiterjeszkedtek a gymnasium létalapjainak vizsgálataira. A kimutatott 69000 frtnyi alárít alapítványból csak 9000 frt van befizetve.

A tanterv és a csatolt okmányokból a bizottság azt a benyomást nyerte, hogy az algymnasium létesítésének nincs meg sem a pénzügyi alapja, de egyébként sincs szükség tót tannyelvű intézetre, mert az egyházkerületi iskolákban a tisztán tót anyanyelvű tanulók csak kis százalékokat képeznek. Az intézet szervezete is úgy van tervezve, hogy az egyházkerület és az egyetem felügyeleti jogát is ki akarják zárni. A tanügyi bizottság tehát azt javasolja, hogy az egyet. konvent ne hagyja jóvá dunáninneni kerületnek azt a határozatát, mely szerint Turóc-Szent-Mártonban tót tannyelvű algymnasiumot akar létesíteni. (Hosszantartó élénk helyeslés.)

Láng Lajos a jelentésben nélkülözi annak a tiszta és világos kijelentését, hogy a tót nyelvű gymnasium megengedése veszedelemnek lehet kutforrása. Az elemi iskolában a családban nem bolygatják a tót anyanyelvet, de a műveltségnek azon a fokán, amelynek megszerzése a gymnasiumban kezdődik, már nincsen szükség a tót tannyelvűre.

Győry Elek kiemeli, hogy a bizottság tisztán a jogi állápontra helyezkedett. nehogy valaha, valakinek alkalmá legyen fegyvert kovácsolni arra, hogy a tót nyelv a hazában el van nyomva, vagy hogy erőszakkal fosztják meg őket a nyelvük ápolását illető törekvésektől.

Kubinyi Géza a Láng Lajos álláspontján van.

Rövid vita után a tanügyi bizottság jelentését elfogadták.

A konvent ülését folytatják.

Politikai hírek.

Törvényjavaslat a hitelszövetkezetekről. Nagy Ferencz dr. egyetemi tanár — mint a „P. L.“ írja — az igazságügymi-

niszter megbízásából törvényjavaslatot dolgozott ki a hitelszövetkezekről s ezt a terjedelmes indokolással együtt már át is nyújtotta Szilágyi miniszternek. A javaslatot legközelebb kinyomtatják és tanulmányozás végett átnyújtják az illetékes testületeknek.

A sommás eljárás Zomborban.
Az ehó 1-én életbe lépett s. mmás eljárásról szóló törvénynek gyakorlati alkalmazásán felül sikerült nálunk: A bírák, tekintettel az előbbi ügyekrealigértek rá ugyan az új renddel behatottban megismerkedni, de azért a törvény életbe léptetése őket készületlenül nem találta. A törvény gyakorlati alkalmazásának első három napjára kitűzött tárgyalás közül egy-kettő befejezte itélettel, a többiben újabb terminust kellett a bírának kitűzni. Ez újabb határidők kissé későre tűzettek ugyan ki, de azért nem kell attól tartani, hogy az új rend az igazságszolgáltatás menetét meg fogja akasztani. Igaz ugyan, hogy a bíró naponta 10—12 ügyet intézett eddig el, most pedig alig háromnegy ügy kerülhet tárgyalásra. Ez újabb késleltetéseket nem fog előidézni, főleg ha a bírói létszám tényleg felelmeleltük.

A kultuszminiszter mandátuma.
A képviselőház mai ülésén már a tegnapi megejtett zurányi választást is bejelentették, a kormány mandátumát pedig meg mindig nem került bemutatásra. Kifejtették már a mullok az okokat, a melyek a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat visszatartják, hogy mandátumát igazoltassa, most még csak annyit jegyzünk meg, hogy az 1876. XXXIX. t. c. zikk 1. §-ának első bekezdése szerint minden országgyűlési képviselő köteles megbízó levelét a képviselőház elnökének tizenöt nap alatt bemutatni. Eötvös Loránd börtöl megválasztása óta a 15 nap még nem tart el és ha az az eset bekövetkeznék, úgy megvagyunk győződve, hogy a Ház elnöke élni fog házbizabályada jogával most is, mint a hogy teljesítette kötelességét Lelbach Lászlóval és a többi bujdosóval szemben, de mégis furcsa dolog, s különböző kommentálásra ad alkalmat, mikor egy-egy miniszter tér el az egyenes úrról. Vagy ha talán habozik a miniszter ut a nem éppen kifogástalan választási küzdelemben megszerzett mandátumot elfogadni, úgy jelentse azt be a képviselőháznak, mert az nem egészen fér össze törvényeink szellemével, hogy valaki megválasztott képviselője legyen egy kerületnek és törvényhozői jogát mégis az országgyűlés másik házában gyakorolja.

— A hevesmegyei szabadelvű párt nagygyűlést tartott, melyen tanulságos dolgok történtek. Az eddigi elnök Dobóczy Ignác lemondott s helyébe Beretvás Endrét választották, a ki hosszabb beszédben meg-

ígérte, hogy a párt ügyeit buzgógn fogja munkálni s a főispánt támogatni fogja, viszont kéri, hogy a főispán is támogassa őt működésében. Eddig sem volt semmi kétség, hogy a főispán a megyei szabadelvű pártnak a feje; de legalább láthatatlan feje volt. Az a szívbeilí üzenetváltás, mely most a hevesmegyei szabadelvű párt új elnöke megválasztásánál lefolyt, még csak nem is restelkedik bevallani, hogy az adminisztráció vezetése s ellenőrzéseére kinevezett főispán, mint a szabadelvű párt elnökségének Janus-feje fogja most már hivatását folytatni, melynek egyik felén Beretvás Endre, másik felén Kállay Zoltán fotográfiája fogja feltüntetni az új pártelnökség czimerét. Az új pártelnök eddigi megyei tevékenységéről még csak annyit hir van, hogy az októberi közgyűlésen közigazgatási bírósági tagságra pályázván, megbukott; s hogy ugyanazon gyűlésen mindent megfeszített, hogy a vármegye által a megyei tiszti, és megyei közszéjgyezői nyugdíjalopkra évenként megszavazandó pótdadó, mely már becsületbelileg is kötelezi a vármegyét, meg ne szavazzassék. Azonban a meg nem szavazók sorában, csak néhány elvtársával maradt. Ez mindenestre elég érdem arra, hogy a megyei szabadelvű párt élére állítsassék, s kétségekivüli diadala lesz a pártnak ha a megyei tiszti s közszéjgyezői nyugdíjalopokra a jövő évben esedékes pótdadó, vezérlete alatt szépen leszavazzatik. Azonban nem kell töle tartani. Hevesvármegye bizottsága, bármily kellemesen csiklandozza is a füleket a nem adózunk Beretvás-féle behizelgő kortes-jelszót, ezután sem fog megfélemlkezni arról, a mivel önmagának, a közigazgatásnak s a működő tisztviselőknak tartozik.

A serum kérdés mai állása.

Mióta Bókai tanár a budapesti orvos-egyesületben megtartotta előadását és beszámolt a vérsavó gyógyításáról, melyet a Stefánia-kórházban végezt — azóta az egész országban a hatóság és társadalom kissé jobban neki bátorodva, kezdett érdeklődni annak gyógyításáról. Egyelőre regisztráljuk azon eseteket, melyekkel szaktekinétek a serummal beszámolnak.

Bókai 35 esetet említ fel, a melyekről kielégítőleg nyilatkozik — kivált azon esetekben, hol a megbetegedés 1—2-ik napja után történt a befecskenkezés.

Dr. Gerlóczy Zsigmond a szt. László kórház főorvosa ugyanazon időben 14 beteget kezelt vérsavóval

midőn Bókai. Meghalt 5, a gyógyult 9 eset szerinte savó nélkül is meggyógyult volna, tehát nem találja kielégítőnek a gyógyhatását.

Magyarországban eddigelő kórházi statisztika több nem áll rendelkezésünkre. A napi sajtó, — a melyek tulajdonkép az érdeklődést a serum iránt a társadalomban fölkellették — több igen súlyos eset gyógyulását említik fel egyik-másik városban.

Igy e napokban városunkban egy igen súlyos croupal párosult 10 éves fiúnál három orvos három üveg serumot fecskendezett a betegbe és a súlyos veszélyt fenyegető tünetek alább hagytak. Azonban csak a jó eredményt olvassuk; pedig a sikertelen eljárásról is kívánatos volna beszámolni.

A külföldön nagyban folynak a kísérletek.

Roux 300 esetben használta, de rontja a statisztikájának értékét, hogy az egyébb összes gyógybeavatkozásokat a savó mellett egész a légszó metszésig. És így is a halálozás 26%-ot tett ki.

Az ő eseteinél a könnyű megbetegedéseknél 12.4% halálozás, míg a súlyos és gégemetszéses eseteinél 46% volt a mortalitás.

Az orvosi világ előtt elismert legelső gyermekgyógyász auktoritás **Henoch** már 1892-ben kezdte a diphtheritist a Behring serummal gyógyítani — ő akkor nem a legkedvezőbbben nyilatkozott gyógyhatásáról, — de azóta hallgat. De az ő hallgatása ez ügyben is elég fontos — vagyis két év előtti véleményét még nem változtatta meg.

Heubner tanár Lipsében — 129 beteg közül a könnyű esetek gyógyultak — míg 56 súlyos eset közül 35 meghalt, a halálozás 62.5%

Kauke és Oertel Behring legerősebb serumját vették a befecskenke-

TÁRGA.

Mese a gyermekszobából.

— Elbeszéli egy okos bábó. —

Irta: VOJTKÓ PÁL.

(Folytatás.)

— Csunya gyerek! Örökké visit . . . ugy-e szép vagyok, Alice?

Én csak bámultam, féltem is.

— Hát nem tudsz beszélni, mi? — és olyan haragosan nézett rám, mintha meg akart volna ütni.

Istenem, a torkom összeszorult, szerttem volna mondani, hogy szép, nagyon szép, csak ne bántson, mert nagyon félek tőle; de nem volt hangom, a nyelvem akadoni kezdett, a szemem tele lett könnyel, odafutottam a mademoisellehez és sírnom kellett, hangosan.

A mama becsapta maga után az ajtót. Nagyon haragudott.

Már régen lefektettek és még mindig sirtam. Így talált apa is. Ő minden este bejön hozzánk és megcsókol bennünket, én

sokszor láttam, hogy imádkozik is értünk. Most is észrevette, hogy sirtam; kérdezte, mi bajom. Valamit beszélt aztán a mademoiselle-lel francziául. Később fölém hajolt, megcsókol és azt mondta, hogy szeretni kell a „szép mamát”, most pedig ne sír . . . Mikor elment, éreztem, hogy a homlokom és a hajam vizes lett. Furcsa, miért mondja, hogy ne sírjak, mikor ő is sír? . . .

III.

Apa most mindig nagyon szomorú. Én úgy félek, hogy apa megbetegszik. A haja mindig fehérebb és ritkább. Mi lesz, ha ágyba kell neki feküdni és nem jöhet többé hozzánk? Tegnap már nagyon késő volt, mikor bejött. A mademoiselle úgy ült az asztalnál, mintha olvasna, pedig aludt. Apa előbb Dinikét nézte meg, azután az én ágyamhoz jött. Kérdezte, hogy imádkoztam-e? Mondtam, hogy imádkoztam. Apáért is? Apáért is. Hát a szép mamáért? . . . Hallgattam, mert a szép mamáért soha szoktam imádkozni, senkisémit tanított rá . . .

— Imádkozzál a szüleideért! Apáért is, meg a szép mamáért is . . . Értetted?

— Értettem . . .

És betakart és megigazgatta a takarót, a vánkost, aztán végigsimította a fejemet és megcsókolta a homlokomat . . .

Az ajtóból meg egyszer visszanezett.

IV.

Sokáig nem tudtam elaludni. Már a mademoiselle is lefeküdt. A szobában mindenféleképpen láttam, a kályha helyén, mintha fehér lepedőben állt volna valaki, a szekrények tetéjén is ültek, a függönyök mögött is. Reszketni kezdtem, a lábam pedig forró volt, egyre hánykolódnom kellett. Aztán hirtelen eszembe jutott, a mit apa mondott, hogy imádkozzam. Feltérdeltem hát az ágyam, összetettem hát a két kezemet és hangosan elmondtam egy mi atyánkat az apáért, aztán — még egyet a szép „mamáért.” Álomban sokat sirtam. Azt álmodtam, hogy a „szép mama” megint bejött hozzánk, nagyon haragos volt, el akart vinni engem magával. Én nem akartam, sirtam, a Dinike is sirt, mind a ketten sirtunk, ő meg akart verni, én elfutottam előle; az apához akartam futni, de az apát nem találtam sehol, a sok szobában eltévedtem, már nem tudtam szaladni, minduntalan megbotlottam, a „szép

zésre, és 7 eset közül 6 elhalt tüdőszövődvényben, míg egy meggyógyult.

Körtel 121 esetében 81 gyógyult, 40 meghalt, — tehát $\frac{1}{3}$ -ad része a betegnek gyógyult.

Schubert a berlini Erzsébet kórházban 34 eset közül 30-at légszö-metszéssel is kezelte és ezekből 28 gyógyult és 6 meghalt.

Voswinkel a berlini városi kórházban 30 súlyos esetből — alkalmazva az összes eddigi gyógy módot gyógyult 15, — könnyű esetekben a betegek mind meggyógyultak.

Kessel, Sonnenburg és többen a berlini klinikán és kórházakban 233 esetben gyógyult 179, meghalt 54 — 30% a halálozás.

A statisztikai adatok oly ingadozók, hogy jelenleg még mindig biztosan eldöntöttnek nem lehet tudni, van-e gyógyító hatása vagy csak izoláló hatásának tudható-e be a kedvező eredmények. Mert tág fogalom az könnyű és súlyos eset — néres meg a demorcionális vonal a kettő között mikor mondható egy diftericus beteg könnyűnek, és mikor már többé nem könnyű. hanem már súlyos.

Tény az, hogy annál kedvezőbb a hatása, minél korábban történik a befeckendezés. Az első, második és legfeljebb a harmadik nap mondható nem későnek. A gyógyult illetve javult eseteknél gyakran utőszövd-mények lépnek fel, ugymint szivgyön-gesség, veselob, tüdő hörglob, középső fülhallójárat lobja s több efféle utőbe-tegségek. Ha a serum befeckendezés utáni első vagy második nap után javulás nem áll be, ugy a hatá-sa igen kétéges — a betegség le-folyása rossz. A közérzet javulás 1—2 óra múlva szokott bekövetkezni sokszor kis ideig tartó collapsus (összeesés) szokta azt megelőzni, és Körtel azt állítja, hogy ily összeesés

folytán halálos kimenetelre is tapasz-talt és a collepsus alatt történt befeck-ezendések semmit sem segítettek már. Ezen hatása a serumnak csak utőbbi időben észleltettek tehát egészen kö-zömbösnek a befeckendezést nem mondhatjuk.

Mint preventív védszer eddigelé igen jó bevált a serum. Jelenleg a Höchsti gyár a megrendeléseket nem teljesítheti egy ideig, minden készlete elkt. Rendkívül rontja a serum értékét Behring azon nyilatkozata, hogy a Lucius által Höchsti gyárból kikerült serum az egyedüli jó és biztos.

Zombor város tanácsa illetve a főorvos 50 firt értékben 12 üveggel megrendelt serumot a városi szegény betegek részére.

Dr. Donozslovs Vilmos.

Hirek.

— **Igazságügyi kinevezés.** Ö felsége Czigliányi Béla pécsi kir. törvényszéki bírót, ki sokáig ugyancsak bírói minőségben a szabadkai kir. törvényszékénél is működött, a pécsi kir. ítélőtáblához rendes bíróvá nevezte ki.

— **Ügyvédi kamaránk köréből.** A szabadkai ügyvédi kamara közre teszi, hogy a m. kir. kuria ítél-telével Milassin József ó-becsei lakos ügyvédet, fegyel-mi vétség miatt egy évre az ügyvédség gyakorlatától való fölfüggesztésére ítélte és ezen ítélet hatálya 1894. évi november hó 15-ik napján veszi kezdetét és 1895. évi november hó 15-ik napjáig tart.

— **Kinevezés.** A szabadkai főispán törvényadta jogánál fogva, a Kutassy József lemondása folytán megürült Szabadka város első aljegyzői állásra, Jakob-esich Gyula aljegyzőt nevezte ki.

— **Gromon Dezső főkorte.** Krivokutya Tódor, lalittyi, bácsmegeyi földműves, a mult év ápril hóban ezer forintot véve magához, azzal a szándékkal jött fel Bu-dapestre, hogy a földművelési minisztériumnál kijárja, hogy kinevezést érlelt kapjon. Az uton szerencsétlenség-gére megismerkedett Teibert János tovarisovai agya-furt sváb paraszattal, a ki a hiszékeny szerbvel elhitte, hogy nálánál befolyásosabb ember nincsen, mert Gromon Dezső neki köszönheti mandátumát, lévén ő annak idején az államtitkárnak főkorte. A főváros-ban azután megszálltak egy koremsában, a hol csakha-mar hozzájuk szegődött Petrich Hiaior úgnök, a ki

elvezette őket állítólag a minisztertermezhez, onnan pedig egy koremsába, a hol a czechet természetesen Krivokutya fizette. Nem lévén azonban apró pénze, egy szá-zast adott felváltás vegett uti társának, a ki úgy ellátott a pénzzel, mintha a föld nyelte volna el. Teibert elta-voztta után az úgnök is elsompolygott, hogy az úz-csán testvériesen megosztozzon a százast bank'ón. Te-ibert János időközben elhalálozván, a budapesti kir. tör-vényszék ma csak Petrich Hiaior fölött ülhetett tör-vényt, a kit sikkasztás miatt négy hónapra fogházra állt.

— **Apáca apolónök a szabadkai „Mária Valéria”-kórházban.** Szabadka város hatósága erintkezés-be lépett a soproni isteni Megváltóról nevezett apáca rendfőnöknővel, hogy az újonnan épült „Mária Valéria” kórházban ez a rend vegye át az ápolást. A rendfőnökség elvben hajlandónak nyilatkozott az apó-lás áttételére s föltétele már közölte is a város hatóságvál.

Hangverseny. A zombori szerb polgári dalárda folyó 1894-ik évi november hó 17-én a „Vadászkürt” szálló nagytermében a cs. és kir. 70-ik gyalogezred zenekara közreműködésével saját pénztára javára táncze-csal egybekötött hangversenyt rendez. A hangverseny műsora következő: 1. „Fülemile” Tollengertől, éneklő a dalárda egyes kara. 2. Értekezést tart Blagojevićs János ur egyleti tag. 3. „A szőlő-e?” Jeszkótlól szóló-kvartet, éneklők: Bekar Koszta, Raits Milán, Masirovićs János és Szimits György urak. 4. „A rigomezse szőlőbe” Topalovistól, éneklők a dalárda férfi kara. 5. „Egyvelg szerb dalokból” Schubertől, előadja a cs. és kir. 70. sz. gyalogezred zenekara. 6. „Hajduk Velyko” Mokranycsytól, éneklő a dalárda vegyeskara. 7. „Ábránd a szerb erdő és mező dalából” Ezeketől, előadja a cs. és kir. 70 sz. gyalogezred zenekara. 8. „Az „öröm-lak” Zentótlól, éneklő a dalárda férfi kara. Különös elismerés-el kell felemlitenünk, bár elég szomorú, hogy viszonyaink ez örvendetes felémlelt indokoltá teszik azt, hogy a zombori szerb polgári dalárda hangversenyére külön magyar nyelvű meghívót illetve műsort nyomattok.

— **Jubileum.** Október 30-án volt 10 éve annak, hogy Mamuzsich Lázár, Szabadka sz. kir. város tör-vényhatósága polgármesterré választotta. A városi tisz-tikar ezt az alkalmat — mint halljuk — f. hó 19-én (Ezerébet napján) egy kis ünnepélyességgel akarja meg-ülni. Terve van véve egy díszes albumnak az átadá-sa a tiszikar arekepeivel és bankett a „Pest” szálloda nagytermében.

— **A serum kérdéséhez.** Mindenki, kinek felkét aggodalommal szoktak eltölteni a dyphtheritis fellépés-ről és pusztításáról szóló hírek, aggódvá lesi minden újabb hírek a lapokban való megjelenését, mely az új gyógyszer használhatóságáról vagy annak hasz-na-vethetenségéről beszél. Ujabbban mindinkább olyan hírekről vesszünk a sajtóban tudomást, a melyek a gyógyszer jövőjét, hogy ne mondjuk csodáhatását át-szának megerősíteni. Tegnapelőtt dr. Pataj Ármán hely-beli orvos beoltotta Reiling Miklós zombori asztalos mester 10 éves János fiát, ki már hatodnapja croupal együttesen fellépett dyphtheritisben szenvedett. Az első beoltás után nagyon esekély javulás állott be, erre dr. Pataj Ármán a beoltást még kétszer megismételte, s a harmadszori beoltás után a gyermek teljesen hely-re jött, úgy hogy ma már teljesen meggyógyultnak mondják.

— **Ég a városháza.** Folyó hó 4-én vasnap este 6 óra 55 perczkor kigyulladt a szabadkai város-házának egyik gyújtó kéménye. — A lángok ölnyi magasságon lobogtak és a kéményből kihulló szikra eső nagyon emlékeztetett egy kis tűzokádó hegyre. — A gyorsan értesített városi tűzoltóság Scossa Zoltán vezetés alatt pár perc alatt megjelent és az önk. tűz-oltósággal együttesen erősen megjelölte a tűzözetet, nehogy a kihulló szikráktól az meggyulladjon, — és a kéményt hagyta kiégni. — Ily nagyobb kémény tűzet még nem igen láttunk mert ez csaknem 8 1/2 óráig tar-tott írják nekünk Szabadkaról.

— **Az egész batallion „rapporton”.** Hogy Szab-dkán egy egész batallion katonát „rapportra” ali-tottak, annak, mint lapunknak írják, két baka-káplár, meg egy közelegny volt az oka, akik mind a hárman a 86-ik ezrednél eszik a eszászr kenyérert. A három vitéznek elfogyott az apró-pénze s hogy ezt a kelle-metlen helyzetet megszüntessék, beállítottak a távíró-hivatalba és két táviratot adtak fel. Egyet Branovacs-ky József név alatt ennek apjához Zentára, egyet Brano-vacs-ky Alexa apjához Petrovosczellára. Mindenk sűr-gönyben 25—25 forintot kértek, mert hát nekik — amint a hirt a telegráf vitte — sürgősen el kell utazni Boszniába, ahol a törökök fellázdak, a Zentai öreg Branovacs-ky megilletődvén a dolgok ilyenén fordulata miatt, a pénzt el is küldte, a mit a három baka fel-

mama” mindig utánam, egyszer csak utol-ért, én sikoltani akartam, de nem volt hangom, összeestem és fölébredtem.

Már késő reggel volt, a szobában nem találtam senkit, a másik szobában se, a har-madikban Diné feküdt az ágyban, még aludt, de a dada nem volt mellette. Ha fölébredek, máskor a dada megmosdott, felhuzza a czi-pőimet, a mademoiselle megfűsül és reggel-izni kezdünk. Most hiába kiabáltam a da-dát, nem jött. Hívtam a mademoiselle, senki sem felelt. Fölmásztam a mademoiselle nagy kofferjére, mely ott állott az ablak előtt és kinéztem az udvarra. Az udvaron sokan jártak, a házmesterek ide-oda futkos-tak. Fekete ruhás emberek jöttek-mentek, nagy gyertyatartókat, nehéz létrákat czipel-tek. A kapu alól kalapácsolás hallatszott, — arra néztem, láttam, hogy fekete posztó t szögeznek a falakra . . . Istenem! mi tör-tént itt, fölkeltem Dinikét is és ketten ki-abáltunk:

— Modemoiselle! Modemoiselle! . . .

V.

Délután bejött a „szép mama”. Fekete ruha volt rajta és igen halvány volt Bele-nézett a tükörbe, megigazitotta a haját, de

most nem kérdezte meg, hogy „szép-e a mama?”, pedig most nagyon szép volt. Hi-vott, hogy jöjjünk vele s meg akarta fogni a kezünket. A Dinike elszaladt a harmadik szobába, a kályha mögé, és reszketni kezd-t, mikor hozzám nyúlt.

Láttam a szeméről, hogy megharagu-dott. A mademoisellel hívtá oda s megpa-rancsolta neki, hogy vezessen benünket. Mademoiselle azt mondta, hogy az apához megyünk, erre Dinike is előjött. A szép ma-ma előre ment, én és Dinike a mademoiselle-lel utána. Végig mentünk az apa dolgozó szobáján, aztán a nagy ebédőbe léptünk. A piros szoba felől gyertyavilágot láttunk, pedig még nappal lehetett. Mikor oda értünk, láttuk, hogy az ablakok el vannak sötétítve, a szoba egészen fekete, a közepén hosszú, fekete gyertyatartók között valaki fekszik. A mademoiselle előbb fölemelte Dinikét, Di-ni megijedt és nyafogni kezdett, azután en-gem, én megismertem apát. Ott feküdt, a kezeit összekulcsolta a mellén, az arca egé-szen olyan volt, mint azelőtt, csak sápadt s a halántékán egy kicsi, kékes folt . . .

(Vége.)

vett és szép lányok közelében elkölözött. A póstatisztának azonban feltűnt, hogy a legények a petrovozzellői pénzért nem jelentkeznek, azért jelentést tett a dologról az ezrednek. Ekkor azután kitűnt, hogy a három katona szélhámos, mert a vagyonos Branovacszy-fűk nevét felhasználva, azok tudta nélkül esalták ki a pénzt azok szüleitől. Mivel azonban a csalók kiletét csak úgy lehetett megállapítani, hát az egész batalliont rapportra állították és elvonultatták a pénzt kiadó póstatiszt előtt. Ez fel is ismerte a három derék vitéz s miután ezek büneiket beismerték, vasra veretvén, börtönbe tetették, hol vagyon sötétség és koplalás rendkívüli mérvben.

— **Osztályülések a kamarában.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara mindkét osztálya ülést tart holnap a közelebbi teljes ülés ügyeinek előkészítése végett. A kereskedelmi osztály ülése csütörtökön d. u. 4 órákor tartatik következő tárgysorozattal: A kereskedelemügyi miniszter leirata, melylyel véleményes jelentésre megküldi Ujvidék város módosított gabonapiaczi rendtartását. A kereskedelmi muzeum átirata a „Kivitel” ezimtar” ügyében. A hmvásárhelyi terményes gabonacsarnok átirata, melyben kérelmezni kívánja a mezőgazdasági czélokra rendelt termények kedvezményes szállítási feltételeinek megváltoztatását. Az igazosztály ülésének tárgysorozata a következő: A kereskedelemügyi miniszter leirata a kereskedelmi muzeum karácsonyi háziipari bazárja ügyében. A szegedi kenderfonógár részvénytársaság kérése annak beszközleléseért, hogy a gyárak kazánjainak vizsgálása tovább is az illetékes megyei államépítészeti hivatalok hatáskörébe tartozzék.

— **Halálozás** Id. Geiger Márk, volt szabadkai izr. hitközségi elnök, f. hó 4-én életének 83 évében elhunyt. Földi maradványai f. hó 8-án d. e. 10 órákor a szabadkai izr. sírkertben helyezettek örök nyugalomra.

— **Állodgáló tanulók.** A szomszéd Szabadkán már jó előre vannak a tanügyi formák terén. Most

kezd másutt meghonosodni az „álló irás”, míg Szabadkán már az állóhallgatás is divatban van. Nevezetesen, mint szabadkai tudósítónk írja, a a szabadkai főgimnázium egynemély osztályában a növendékek állva kénytelenek hallgatni az előadást, mivel — pad nincsen. A rajzteremben is ilyen állapotok uralkodnak, pedig itt már bajosan megy az állvarajzolás. A tanulók közül pad és szék hiányában 20—25 szépen elállodgálja a tanórát. Ezzel az ügyes tanintézettel úgy vannak odaát, mint a szegediek az új realiskolákkal. Tudósítónk erről a következő épületes képet rajzolja: Egyáltalán az épület nem iskolának való, sötét, levegője nines, az épület földszinti részében boltok vannak s a kereskedők és segédek bejárnak az intézetbe, valóságos országot ez. Nem ritkán mulatságos jelenetek folynak le az iskolaszolga és az átjáró nép között, veszekedés, pofozkodás stb.

Törvényszéki csarnok

A ki az apját üti agyon.

Mirity Novák ó-szívaczi lakos f. évi július hó 15-ikén édes atyját czivakodás közben agyonütötte. A zobori törvényszék, f. évi szeptember hó 26-ikán Mirity Novákot halált okozott súlyos testi sértés miatt 3 évi fegyházra ítélte. Ellenben a kir. ítélő tábla f. évi november hó 6-ikán kelt ítéletével Mirity Novákot önvédelem czimén felmentette s szabadlábra helyezését elrendelte, a mi ma meg is történt.

HIRDETÉSEK

Merelli-színház

Vasárnap, november hó 11-én, és hétfőn 12-én.

Csak 2
nagy diszleadás
a városi színházban.

Chevalier Merelli, Bella Cora közreműködésével az ő szabadalmazott légművével. A gazdag műsorból kiemelő itt először:
A lebegő najadok tündéri és légi képe.

Bella Cora a londoni kristály-palotából új fényhajtásokkal.
Hőses és átalakulások Színház a víz alatt
3 nagy vízmedencezével.
A műemberek
(New-Yorkból.)

MYSTERIUM,

eltűnése egy nőnek szabadon a nézőtérrel.

Helyárak: Prosc. páholy 5 frt. — Páholy 4 frt — Tümlásszék az 1—2 elsősorban 1 frt. — 5—7-ik sorban 80 kr. — Zártszék 8—10-ik sorban 60 kr. — Földszinti állóhely 40 kr. — Deák, katona- és gyermekjegy 30 kr. Karzati ülőhely 30 kr. — Karzat 20 kr. Jegyek előre válthatók SCHÖN ADOLF könyvkereskedésben.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Üzleti Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, a fő- (Kossuth)-utczában** lévő **Klein Ede-féle** üveg-, edény és porcellán-üzletet m. hó 17-én megvettem, s azt a kor igényeihez képest a legdivatosabb s legjobb minőségű árukkal fogom újra felszerelni. Midőn ezt a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom, egyszersmind bátorodom felkérni, hogy üzletemet nagybecsű látogatásával megtisztelni sziveskedjék.

Különösen ajánlom divatos függő-lámpa és majolika-disztágyaimat, terracotta-és sydrolit-figuráimat, china-ezüst edényeimet s francia baccarat-ivó-készleteimet.

Az üvegkereskedés szakmájába vágó mindennemű üvegezést, templom-épület, kirakat-tábla és képkeretek elkészítését a legrövidebb idő alatt pontos kivitelben elvállalom.

Miután én czégtársa vagyok a farkasvölgyi világhírű üvegtáblagyárnak abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű és legolcsóbb üvegtáblával szolgálhatom ki t. vevőimet.

Üzletemet a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradtam

kitűnő tisztelettel

Pock László.